

Laarzenpad bij Chaam

4.9 km wandelen

Je wandeling start ten noorden van Chaam, maar je kunt ook vertrekken vanuit het centrum vanaf bijvoorbeeld café Bellevue, de route wordt dan 2 km langer en is vanaf hier NIET gemarkeerd. Volg voor de wandeling (vanaf de Dasmussenstraat) de blauwe pijlen.

De wandelroute

Wanneer je gaat wandelen in het Brabantse natuurgebied 't Broek, is het raadzaam laarzen of goede waterdichte schoenen aan te doen, de bijnaam van de wandelroute is niet voor niets Laarzenpad!

▶ Chaamse Beek, ingang Laarzenpad

Parkeren kan aan de overzijde van het startpunt van het Laarzenpad, er is plek voor enkele auto's.

1 Eeuwenoude namen

Je ziet hier meteen waarom de wandelroute ook wel 'Laarzenpad' heet. De route start bij de Chaamse Beek langs de drassige graslanden. Rechts zie je een kikkerpoel, waar vroeger runderen kwamen drinken.

CHAAM EN 'T BROEK

De naam Chaam is al eeuwenoud en stamt af van het Keltische camb, dat bocht in de rivier betekent.

Omdat het dorp wat hoger ligt dan de beken eromheen, was de grond goed voor boeren om zich er te vestigen en akkers te bewerken.

't Broek is een vervorming van het oude Germaanse woord broka, dat moeras betekent.

2 Kunstwerk van moeder natuur?

Je loopt hier langs een rij dode bomen. Zo bij elkaar vormen zij een bijzonder, mysterieus kunstwerk. Een ding is zeker: die bomen die reiken naar de hemel geven een extra dimensie aan het landschap. Staande dode bomen horen ook thuis in een landschap: insecten en vogels als de specht, vinden hier een schuilplek of voedsel.

3 Nederlandse wijn

Een wijngaard in Nederland, het kan echt! Je loopt hier langs Wijngaard Dassemus. De ambitie en visie van de Nederlandse wijnboer sluiten mooi aan bij de visie van Natuurmonumenten. De eigenaar wil niet alleen een kwalitatief goede Nederlandse wijn maken, maar wil dat ook op een duurzame manier. Duurzaam gebruik van de grond is heel belangrijk en er wordt dan ook biologisch geboerd. De wijngaard zet geen chemische bestrijdingsmiddelen in tegen (on)kruid en insecten. Ook wordt er geen kunstmest gebruikt. Eens per jaar rijden medewerkers op de wijngaard uit om gecomposteerd planten- en gft-afval, samen met de mest van eigen geiten en kippen uit te strooien. Kijk voor meer informatie over de wijngaard op www.dassemus.nl

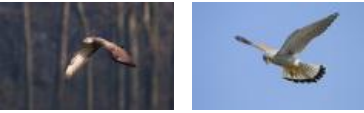
4 Knotwilgen

Dankzij vele handen van vrijwilligers, kan Natuurmonumenten veel extra werk verrichten in haar natuurgebieden. Hier hebben wij samen met vrijwilligers uit de omgeving de wilgen langs de beek geknot. Doen we dit niet regelmatig, dan worden de bomen topzwaar en vallen ze om of scheuren ze. Let maar eens op als je op andere plekken wilgen ziet, geheid dat daar gescheurde bomen tussen staan! De takken worden onder meer gebruikt voor oude ambachten, zoals manden vlechten.

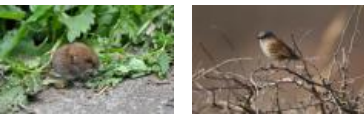
5 Weids uitzicht

Even van de route af, ligt een prachtig uitkijkpunt. Loop door een oude, rechte gracht en geniet van het prachtige weidse uitzicht over het beekdal! Speur ook de lucht af naar roofvogels, zoals de buizerd die hier zijn rondes vliegt of een biddende torenvalk.

6 Schuilplekken

Houtwallen bieden prachtige schuilplekken aan kleine zoogdieren en vogels, zoals de dwergmuis en de heggemus die je hier hoort. Deze wallen zijn gemaakt door mensenhanden en bestaan uit een wallichaam met daarop bomen en struiken. De wallen werden gemaakt om voor een (erf)afscheiding te zorgen. Het hout hier gebruikte men voor bouwhout, als weidepalen, brandhout of voor de leerlooï-industrie. Houtwallen en houtsingels komen met name voor op de hoger gelegen zandgronden en dienden vaak als grensafscheiding. Je vindt voornamelijk eiken, maar ook berken en beuken en struiken als de sleedoorn, meidoorn, hazelaar, vuilboom en lijsterbes als begroeiing op de wal.

7 Olielampen

De wandelroute loopt langs een aantal graslanden, die in Brabant beemden worden genoemd. Deze graslanden liggen laag in een beeklandschap en de waterstand verandert hier regelmatig. De planten die er groeien, kunnen daarom goed tegen zeer wisselende waterstanden, zoals de pitrus. WIST-JE-DAT De binnenkant van de pitrus-stengel werd vroeger gedroogd, gedoopt in paraffine en dan gebruikt als lont, de pit(!), voor olielampen.

8 Landgoed Valkenberg

Je wandelt voorbij de poort van landgoed Valkenberg. Verderop, verstopt in het bos, ligt het landhuis dat in de 15e eeuw van een ridder Willem van Berchem was. Na een paar honderd meter kom je weer in het gebied van Natuurmonumenten. OUDSTE BOS IN WEST-BRABANT? Misschien is het Chaamse Bos wel het oudste bos in de Kempen. Een oorkonde uit 1236 verhaalt over Hildegondis, Abdis van Thorn, die het bos aan de abdis schonk. Later kwam het onder beheer van de Heer van Breda. Het huidige lanenstelsel is rond 1770 aangelegd door de eigenaren van landgoed Valkenberg. Dit landgoed is terug te dateren tot 1456.

9 Door het open veld

De wandelroute gaat verder door het open veld, waar je prachtige uitzichten hebt. Vergeet ook hier niet te speuren naar (roof)vogels in de lucht. De route eindigt over de weg, die weer uitkomt bij start aan de Dassemussestraat.

10 Steenuil

Natuurgebied Chaamse Beek is nog volop in ontwikkeling. Landbouwgrond wordt hier weer natuur. Met volop ruimte voor bijvoorbeeld kleine marterachtigen, zoals de wezel en hermelijn, en ook de steenuil om hier terug te keren! Deze nachtelijke roofvogel schuilt en nestelt graag in wilgen, die hier verspreid in het landschap staan.

Centrum van Chaam

Zin om na de wandeling nog even naar Chaam te lopen, voor bijvoorbeeld een kop koffie of thee met wat lekkers bij Café Bellevue? Ga dan aan het einde van de weg linksaf, je komt na 1 kilometer bij het centrum uit. De wandeling wordt dus ongeveer 2 km langer.

Bereikbaarheid en toegankelijkheid

startpunt

Chaamse Beek, ingang Laarzenpad

Dasmussestraat 3

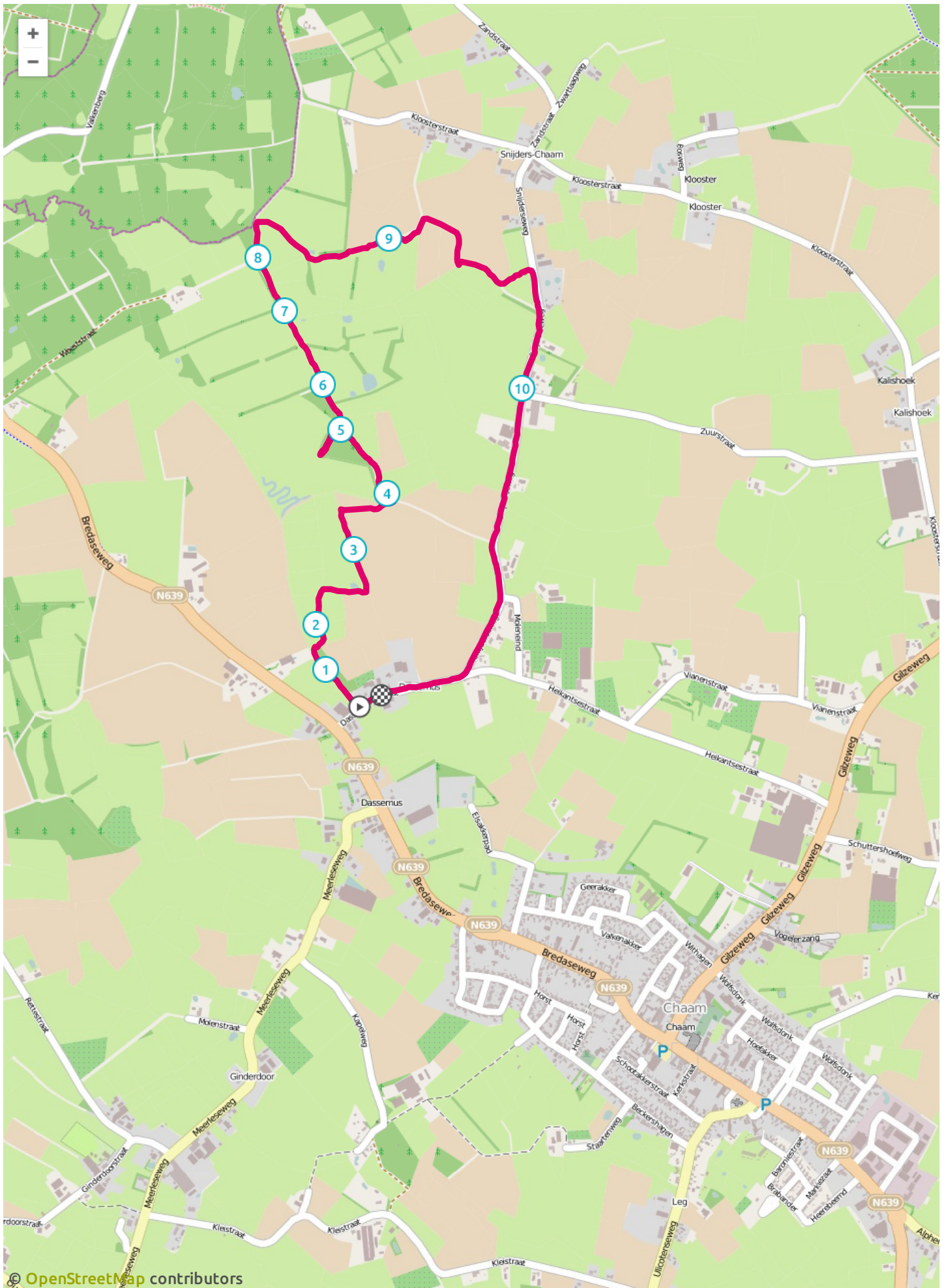
4861 TG Chaam

[Routebeschrijving](#)

met de auto

Parkeer de auto of fiets aan de kant van de weg, er is voldoende parkeerruimte aan de Dasmussenstraat,

OpenStreetMap contributors

Ook zo genoten van deze route? Help de natuur. Ga naar nm.nl/nieuwliid.